

TÖÖPUNALIPU
EESTI NSV
AKADEEMILINE
BALLETI-

ORDENIGA
RIIKLIK
OOPERI- JA
TEATER

„ESTONIA“

R. Stšedrin

KÜÜRSELG-SÄLG

Ballett 3-es vaatuses

V. Vainoneni ja P. Maljarevski libreto P. Jeršovi muinasjutu ainetel

Enn Suve koreograafia

Dirigent — ENSV rahvakunstnik **Kirill Raudsepp**

Kunstnik — **Mari-Liis Küla**

Ballettmeistrid-repetiitorid — ENSV teen. kunstnik **Helmi Puur**
Herman Gorohovnikov
Ago Herkül

Kontsertmeistrid — **Imbi Jürisoo**
Elna Sommer
Ira Trilljärv
Veera Vetting

Etenduse juht — **Leida Joonson**

Osatäitjad:

Ivan	Jüri Lass
Küürselg-sälg	Juta Lehiste ENSV teen. kunstnik Aime Leis Helga Ojalo
Imeilus tsaaritar	Tatjana Maiste ENSV rahvakunstnik Tiiu Randviir Tamara Soone
Tsaar	Anatoli Hanson Peeter Roos
Danila	Anton Bome Peeter Karell
Gavrila	Herman Gorohovnikov Juris Žigurs
Vanamees	Anatoli Hanson Peeter Roos
Tsaari tallimees	Väino Aren Verner Loo
Emand	Aina Petersons Ivonne Rakšnevičš
Bojaarid	Tiit Pirn Uno Puusaag Agu Püümann Kalju Saareke
Kuldlakk-hobune	Juris Žigurs Ülo Truusa
Kaks hobust	Kalju Laidsalu Jaan Puusepp Ülo Truusa
Kolm tulilindu	Kirke Burman Tamara Jamštšininina Larissa Kaur Maire Loorents Natalia Lukaševičš Helga Ojalo Aimi Rumessen Larissa Skljanskaja Olga Tšitšerova
Mustlannad	Veera Bogatõrjova Tamara Jamštšininina Larissa Kaur Natalia Lukaševičš Larissa Skljanskaja Olga Tšitšerova

Neli tütarlast

Ludmilla Dikaja
Tamara Jamštšininina
Larissa Kaur
Berta Krumm
Juta Lehiste
Maire Loorents
Natalia Lukaševičš
Helga Ojalo
Aigi Rütütel
Larissa Skljanskaja
Piia Tiitus
Olga Tšitšerova

Neli noormeest

Anton Bome
Janis Garancis
Herman Gorohovnikov
Peeter Karell
Ülo Truusa
David Šur

Sisuseletus:

Talutare. Vanemad vennad Danila ja Gavrila valmistuvad simmanilemineküks. Ivan tahaks samuti lõbutseda, aga vennad ei võta teda ühes — istugu aga Ivan ahju otsas. Ivanile tulevad seltsiks külalapsed. Laulu ja tantsu peale saabuvad vennad, kihutavad lapsed minema ning hurjutavad Ivani.

Kurvalt saabub põllult vana isa: keegi on nisu maha tallanud. Isa saadab vanemad vennad vahti. Ivan ei malda kodus istuda, ta läheb vendade järel põllule.

Õised viljaväljad. Vennad joovad julgustuseks noort veini — ja jäävad magusasti magama.

Keskööl hirnub hobune, tõuseb hirmus tuul ning puhub vennad minema. Ning näeb Ivan oma ees Kuldlakk-hobust, jookseb tema juurde ja hopp! selga. Kuldlakk-hobune kihutab kui pöörane, aga Ivani seljast maha raputada ei suuda. Hakkab lõpuks paluma: lase mind vabaks. Ivan nõustub, ja Kuldlakk-hobune kingib talle tänutäheks kaks noort hobust, pealekauba veel Küürselg-sälu. «Hobused võid sa ära müüa», õpetab Kuldlakk. «Ainult Küürseljast ära lahku, tema on sinu sõber».

Korraga lendavad tulilinnud, Ivan kohe tulilindu püüdma. Samal ajal aga ärkavad vanemad vennad, näevad uhkeid hobuseid ja ratsutavad neid laadale müüma. Aga Ivanile, kes tulilinnu sule kätte sai, jutustab Küürselg-sälg vendade omakasupüüdlikest plaanidest. Ivan ei hakka pikalt aru pidama: ruttu Küürselja turjale, ja vendadele järele.

Laat pealinnas. Imetoredad hobused köidavad ka Tsaari tähelepanu. Tsaar on juba valmis vendadega käed lööma, kui äkki saabub Ivan. «Hobused on minu omad!» teatab ta. Tsaar puistab Ivani kotti kaks mütsitait kulda. Vennad-varganöod põgenevad, aga et Tsaari tallimees ei saa hobustega hakkama, palub Tsaar Ivanil tsaaritallide ülemaks hakata. Tsaari endine tallimees kadestab Ivani ja annab töotuse talle esimesel võimalusel kätte maksta.

Tsaaripalee. Tsaar uinub. Tema laubale lendab kärbes. Keegi õukondlastest ei julge hiilguse laupa puudutada; ainult Ivan — plaks! — ja kärbes surnuks.

Ivani vaenlane — endine tallimees — leiab Ivani juurest tulilinnu sule. Ning kohe Tsaari juurde kaebama: tallimees varjab varandust Tsaari eest.

Tsaar vaatab sulge ja kogemata puudutab sellega seinale maalitud tulilinde. Tulilinnud elustuvad ja hakkavad tantsima. Elustub ka Imeilusa tsaaritari kujutus. Ainult hetkeks ilmus tsaaritar, aga juba lööb Tsaar armastusest põlema. Endine tallimees sosistab Tsaarile kõrva: Ivan olevat kiidelnud, lubanud imekauni neiu paleesse toimetada. Tsaar vannub oma habeme nimel: kui Ivan tsaaritari paleesse ei toimetata, saab ta karmilt nuhelda. Ainult Kүүrselg-sälg lohutab Ivani ta hädas.

Höbemägi ookean-mere kallastel. Enne koitu lendavad siia tulilinnud, tuleb ka Imeilus tsaaritar. Siia toob Kүүrselg-sälg Ivani ja aitab tal tsaaritari kinni püüda. Vaatab Ivan tsaaritari otsa: selline ilu, et maailmas pole enne nähtud. Ka tsaaritar ei pööra Ivanilt silmi, ei väsi ta pillimängu kuulamast. Ainult Kүүrselg ei anna noortele mahti, aeg on alustada tagasiteed.

Jälle tsaaripalee. Tsaar ootab Ivani saabumist. Lõpuks saabub Ivan koos Imeilusa tsaaritariga. Armunud tsaar kiirustab pulmadega, ainult tsaaritar jääb külmaks: ei lähe ta vanale, hambutule, hallipäisele. Las Tsaar nooreneb, siis on teine asi. Noorenemiseks on vaja ainult keeva piima katlasse hüpata. Tsaaril on hirm, ta käsib Ivani enne proovida.

Mõtleb Ivan — surm on silme ees. Aga Kүүrselg lubab Ivani seegi kord aidata. Ivan hüppab katlasse ja tuleb sealt välja ilusa noore vürstina...

Tsaar muutub vapraks, kargab mulksuvasse katlasse... ja sinna ta jääb. Ära kees Tsaar. Rahvas õnnitleb Ivani ja tsaaritari, ning Kүүrselg-sälg, soovitud kõigile head, kappab jällegi oma teed.

Hind 8 kop.

K. 8466 3000. 1967.